

EN OPSAMLING AF KULTURMINISTERIETS UDVIKLINGSPULJE BØRN OG UNGE I BEVÆGELSE

SKOLEIDRÆTTENS UDVIKLINGSCENTER FOR KULTURMINISTERIET
JUNI 2008

ISBN: 9788799126842

Idræt lige efter skoletid

Børn fortjener at have bedre mulighed for at dyrke idræt i deres nærmiljø og på de tidspunkter på dagen, hvor det passer dem. Det var udgangspunktet for, at Kulturministeriet i årene 2004 og 2005 uddelte 24 mio. kr. af udviklingspuljen "Børn og unge i bevægelse" til 24 fyrtårnsprojekter i hele Danmark. Visionen var at få skabt nogle modelprojekter, som kunne rage op og vise vej.

Baggrunden for puljen var bl.a. den stadig kraftigere polarisering i børn og unges idrætsvaner, hvor de aktive børn dyrker mere og mere idræt, mens en anden gruppe bliver mere og mere inaktive og vanskeligere at få fat i gennem gængse foreningsaktiviteter.

Det blev bl.a. synliggjort på en velbesøgt konference i juni 2003, hvor Kulturministeriet præsenterede udviklingspuljen samt antologien "Børn og unge i bevægelse – perspektiver og idéer". Antologien kan stadig downloades fra Kulturministeriets hjemmeside (www.kum.dk) og indeholder mange spændende artikler, som præsenterer en stor viden og en række problemstillinger.

Det glæder mig derfor nu som ny minister på idrættens område at kunne præsentere en evaluering med modelprojekter og gode råd, som kan kopieres eller omarbejdes, så de kan bruges i andre lokalområder. Jeg har noteret mig, at det er muligt at motivere de idrætsusikre børn til at dyrke idræt, og at de gerne vil, når tilbuddene er tilrettelagt for dem. Men det ses af den løbende debat der er fortsat brug for, at der gøres en særlig indsats.

En af forudsætningerne for projektstøtte var, at der skulle indgås partnerskaber mellem fritidsinstitutioner, SFO'er, skoler, foreningsliv og andre aktører. Jeg ser også her, at de samarbejdende parter supplerer hinanden godt, fordi de hver især kan bidrage med viden, kontakter og ressourcer, som de andre ikke besidder. Der er et stort potentiale, som kan udvikles.

Jeg håber, denne evaluering kan medvirke og inspirere til, at der fortsat bliver igangsat idræt for idrætsusikre børn og unge – og gerne lige efter skoletid!

A handwritten signature in black ink that reads "Carina Christensen". The script is fluid and cursive.

Carina Christensen
Kulturminister

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
1.1 Kulturministeriets visioner	4
1.2 Projekterne	6
1.3 Læsevejledning	7
2. Tre gode eksempler	8
2.1 Projekt Skolesport	8
2.1.1 Visioner og udvikling af dimensioner	8
2.1.2 Målgruppe	8
2.1.3 Mål	8
2.1.4 Indhold	9
2.1.5 Partnerskaber og organisering	9
2.1.6 Rekruttering	10
2.1.7 Kvaliteten i idrættstilbuddene	12
2.1.7.1 Idrætslæreren som ildsjæl	12
2.1.7.2 Junioridrætsledere	12
2.1.7.3 Levende demokrati	12
2.1.7.4 Tidsrum	13
2.1.8 Resultater/effekter	13
2.2 SOFIA – Slagelses Opsøgende Fritids- og Idrætsaktiviteter	14
2.2.1 Visioner og udvikling af dimensioner	14
2.2.2 Målgruppe	15
2.2.3 Mål	15
2.2.4 Indhold	15
2.2.5 Partnerskaber og organisering	15
2.2.6 Rekruttering	18
2.2.7 Kvaliteten i idrættstilbuddene	19
2.2.7.1 Alternative aktiviteter	19
2.2.7.2 Ledende demokrati	19
2.2.8 Resultater/effekter	19
2.3 "Hvad så mester?"	20
2.3.1 Visioner og udvikling af dimensioner	20
2.3.2 Målgruppe	20
2.3.3 Mål	20

2.3.4 Indhold	21
2.3.5 Partnerskaber og organisering	21
2.3.6 Rekruttering	22
2.3.7 Kvaliteten i idrætsstilbuddene	22
2.3.7.1 <i>Alternative aktiviteter</i>	22
2.3.7.2 <i>Levende demokrati</i>	23
2.3.7.3 <i>To faste trænere</i>	23
2.3.8 Resultater/effekter	23
3. Gode råd og anbefalinger	24
3.1 Gode råd og anbefalinger i forhold til partnerskaber og organisering	24
3.2 Gode råd og anbefalinger i forhold til kvaliteten i idrætsstilbuddene	26
3.3 Gode råd og anbefalinger i forhold til rekruttering	27
3.4 Anbefalinger til Kulturministeriet	28
4. Artikler	29
Inaktive børn vil gerne dyrke idræt	30
Stort potentiale i partnerskaber	33

1. Indledning

I 2003 afsatte Kulturministeriet 24 millioner kroner over en treårig periode til udvikling af idræt efter skoletid med fokus på de 10-14-årige. Denne rapport er en opsamling af de 24 projekter, der opnåede støtte. Rapporten henvender sig til alle, der ønsker at arbejde med børn og bevægelse i forbindelse med skolen/SFO med speciel fokus på samarbejdet mellem institution, kommune og den frivillige idrætsverden.

Udviklingspuljen "Børn og unge i bevægelse" blev lanceret af kulturminister Brian Mikkelsen i forbindelse med konferencen "Idrætten i bevægelse – fremtidige muligheder", som Kulturministeriet arrangerede i juni 2003 i København. Baggrunden for udviklingspuljen var bl.a. den stadig kraftigere polarisering i børn og unges idrætsvaner. De aktive børn og unge dyrker stadig mere idræt, mens en anden gruppe bliver stadig mere inaktive og vanskeligere at få fat i gennem de gængse foreningsaktiviteter. Undersøgelser viser, at der blandt børn og unge er en femtedel, der er i alarmerende dårlig form, og det har konsekvenser som overvægt og alt for tidlig udvikling af forskellige livsstilssygdomme. Børn skulle derfor have bedre muligheder for at dyrke idræt i deres nærmiljø og på de tidspunkter af dagen, hvor det passede dem.

Puljen gik til fyrtårnsprojekter, hvor den organiserede idræt i partnerskab med f.eks. kommunale myndigheder, skole- og institutionsverdenen skulle udvikle nye idrætstilbud til børn og unge, som lå i direkte forlængelse af skoledagen. I alt 24 projekter opnåede støtte. I 2004 blev der uddelt 16 millioner kroner, og i 2005 blev der uddelt otte millioner kroner.

Kulturministeriets vision var via udviklingspuljen at få skabt nogle modelprojekter, som kunne give alle børn gode idrætsoplevelser og lyst til bevægelse, hvad enten de i forvejen var engagerede i idrætten eller ej.

1.1 Kulturministeriets visioner

Kulturministeriet opstillede fem visioner og en række dimensioner, som man ønskede udviklet i de støttede projekter. Visionerne var følgende:

1. "Børn og unge i bevægelse" bygger bro imellem børnenes verdener og skaber sammenhæng i børnenes hverdagsliv. Idrætten kan skabe gode overgange i børnenes liv.
2. "Børn og unge i bevægelse" skaber samarbejde mellem SFO'er og de andre fritidstilbud om etableringen af nye idrætslige tilbud, der fokuserer på overgangen fra SFO til andre pasningstilbud.
3. "Børn og unge i bevægelse" tilbyder en ny indgang til idrætten, som sigter på at tiltrække de idrætsusikre børn.

4. "Børn og unge i bevægelse" er et attraktivt og nemt tilgængeligt tilbud til de børn, som ikke har tilknytning til institutioner eller pasningsordninger efter 3. klasse.
5. "Børn og unge i bevægelse" opstår i spændingsfeltet mellem forening, forældre, fritidsklub, skole og SFO samt andre relevante aktører. Nye samarbejds- og organiseringsformer samt nye rekrutteringsformer er nøgleord.

Dimensionerne var følgende:

- **Partnerskaber**

Samspil mellem fritidsinstitutioner, SFO'er, skoler, foreningsliv og andre aktører.

- **Forenings- og sundhedsdimensionen**

Styrkelse af foreningsidrætten via brobygning med andre aktører. Tilrettelæggelse af aktivitetsudbud med henblik på også at nå mindre aktive børn og unge.

- **Levende demokrati**

Deltagernes indflydelse på aktiviteterne form og indhold.

- **Nærmiljøet**

Udnyttelse og udvikling af brugen af de fysiske rammer, som skole/institution giver.

- **Rekrutteringsmuligheder**

Udvikling af nye modeller for rekruttering og aflønning af igangsættere og instruktører, herunder et fokus på mulighederne for at inddrage forældregruppen aktivt.

- **Kvaliteten i idrætstilbudene**

Udvikling af kvaliteten i idrætstilbudene, således at disse i særligt omfang er rettet mod målgruppens ønsker og behov.

- **Erfaringsimplementeringen**

Formidlingen af erfaringerne og måden hvorpå disse kan implementeres i andre sammenhænge.

Ovenstående visioner og dimensioner har både dannet grundlag for udvælgelsen af tre gode eksempler, der beskrives i første del af denne rapport, og de anbefalinger, der udgør anden del af rapporten.

1.2 Projekterne

Følgende projekter opnåede støtte fra Kulturministeriet:

#	Navn	Hvem	Støtte	Evaluering
1	Skolesport	DIF og Dansk Skoleidræt	3,875 mill.	Ekstern
2	Modelprojekt børn og unge på Fyn	DGI og Fyns Amt	3,2 mill.	Ekstern
3	Sammen bevæger vi os	Aarhus Kommune og Idrætssamvirket Aarhus	1,674 mill.	Intern
4	Det gode idrætsliv	Roskilde Kommune og Roskilde idrætsunion	0,631 mill.	Ekstern
5	SOFIA	Slagelse Kommune	1,5 mill.	Intern
6	Idræt og helhed	Høje-Tåstrup Kommune	0,443 mill.	Ekstern
7	Børn og unge i Bevægelse	Aalborg Kommunes skoleforvaltning	0,75 mill.	Intern
8	Børn bevæger sig hen i foreningerne	Støvring Kommune	0,66 mill.	Intern
9	Idræt efter skoletid	Gedved Seminarium	0,225 mill.	Intern
10	Idræt efter skoletid	Ajax og Københavns Kommune	1,883 mill.	Intern
11	Børn og unge i Bevægelse	Ribe Seminarium og Ribe Amt	0,5 mill.	Ekstern
12	B&U i bevægelse på Bornholm	DGI og Bornholms Regionskommune	1 mill.	Ekstern
13	Børn – bevægelse – fritid	Skærbæk kommune	0,4 mill.	Intern
14	Sportmix i Haderslev kommune	Haderslev kommune	0,45 mill.	Intern
16	Idrættens motorvej	Idrætsfabrikken og Børneuniversitetet og Settlementets boldklub	1,075 mill.	Intern
17	Fritid i bevægelse	DGI	1,4 mill.	Intern
18	Hestefritter	Birgittelyst rideklub	1,05 mill.	Intern
19	Havnen	DIF og Struer Sejlklub og Morsø Sejlklub og Dansk Sejlunion	0,4 mill.	Projektet ikke realiseret
20	Idrætsbutikken	SIKO	1,0 mill.	Intern
21	Hvad så mester?	Herning kommune	0.275 mill.	Intern
22	En skole hvor bolden ruller	Fremad Valby og Skovtofte Socialpædagogiske seminarium	1 mill.	Intern
23	Sportsskoler	Dansk handicapidrætsforbund	0,65 mill.	Intern
24	Projekt speedway	Fredericia motoklub	0,05 mill.	Intern

Projekterne fremhævet med **fed skrift** er de udvalgte projekter, som er beskrevet nærmere i denne rapport. Evalueringerne fra de 24 projekter, der opnåede støtte, danner basis for denne opsamling, hvor de gode eksempler og de vigtigste erfaringer bliver trukket frem.

1.3 Læsevejledning

Rapporten er bygget op omkring to hovedområder. I første del af rapporten er tre gode eksempler på projekter beskrevet. Her gives et indblik i, hvordan forskellige problemstillinger er forsøgt løst i de udvalgte projekter. Udgangspunktet for projektbeskrivelserne er "evalueringens programteori"¹. Modellen er i det omfang, det har været muligt, blevet brugt som skabelon for beskrivelsen af de enkelte evalueringer. Skabelonen se således ud:

- Vision
- Målgruppe
- Mål
- Indhold
- Partnerskaber og organisering
- Rekruttering
- Kvaliteten i idrætsstilbuddene (indeholder beskrivelser af de tiltag, man har gjort for at målrette projektet til målgruppen)
- Resultater/effekter

Den første del af rapporten er primært af beskrivende karakter. Derfor er det primært de tre projekters egne evalueringer og ordvalg, der gengives her i rapporten.

I anden del af rapporten er de vigtigste anbefalinger trukket frem. Anbefalingerne kan bruges som en huskeliste til alle, der ønsker at arbejde med børn og bevægelse, især i samarbejdet mellem institution, kommune og forening. Mange af de vigtigste erfaringer, der er gjort blandt de mange projektansvarlige, omhandler enten arbejdet med de idrætsusikre børn eller samarbejdet mellem institution, kommune og forening. Anden del af rapporten er en opsamling på de erfaringer, der er gjort i alle 24 projekter. Arbejdsgruppen bag nærværende rapport har både afkodet, sorteret og fortolket på de anbefalinger, der kommer i de forskellige projekters evalueringer for at nå frem til de 18 anbefalinger, der beskrives til sidst i rapporten. Sproget og vægtningen i sproget ligger således i denne del af rapporten hos arbejdsgruppen.

¹ Professor Evert Velung. "Utvædering i offentlig forvaltning"

2. Tre gode eksempler

Projekterne "Projekt Skolesport", "SOFIA" og "Hvad så mester?" er udvalgt med udgangspunkt i ministeriets visioner, der er beskrevet i ovenstående. Der var mange gode projekter med gode og informative evalueringer blandt de 24. De tre udvalgte projekter er derfor ikke nødvendigvis valgt, fordi de var markant bedre end alle andre, men ud fra et ønske om, at nærværende rapport skal dække ministeriets visioner bredt.

2.1 Projekt Skolesport

Kulturministeriet tildelte Projekt Skolesport 3,875 millioner kroner fordelt over en treårig periode (plus 750.000 kroner i medfinansiering over en treårig periode fra Danmarks Idræts-Forbund (DIF) samt medfinansiering fra hver af de deltagende kommuner).

2.1.1 Visioner og udvikling af dimensioner

Projektet har især haft fokus på Kulturministeriets:

- 3. vision ("Børn og unge i bevægelse" tilbyder en ny indgang til idrætten, som sigter på at tiltrække idrætsusikre børn)
- 4. vision ("Børn og unge i bevægelse" er et attraktivt og nemt tilgængeligt tilbud til de børn, som ikke har tilknytning til institutioner eller pasningsordninger efter 3. klasse)
- 5. vision ("Børn og unge i bevægelse" opstår i spændingsfeltet mellem forening, forældre, fritidsklub, skole og SFO samt andre relevante aktører. Nye samarbejds- og organisationsformer samt nyt rekrutteringsformer er nøgleord).

2.1.2 Målgruppe

Målgruppen for Projekt Skolesport var elever i 3.-7. klasse med særlig vægt på de foreningsløse og idrætsusikre elever. I Projekt Skolesport bliver de idrætsusikre elever defineret som børn, der falder ind under en eller flere af følgende beskrivelser: Dårlig kondition, overvægt, manglende fornemmelse for kroppen, manglende lyst til at bevæge sig, manglende sociale kompetencer til at agere med de idrætsaktive elever eller manglende idrætskultur i hjemmet/ manglende forældreopbakning.

2.1.3 Mål

Projektet havde tre overordnede mål:

1. At højne kvaliteten i børn og unges idræt, herunder især de idrætsusikre og foreningsløse

At højne kvaliteten i børn og unges idrætsliv handler ikke kun om at give børn mulighed for mere idræt, men i lige så høj grad om at udvikle nye typer læringsrum for idrætsaktiviteter, som tilgodeser de idrætsusikre og foreningsløse elevers behov. Det bærende element i Projekt Skolesport var således at give idrætsusikre og foreningsløse elever et tilbud om at dyrke idræt i trygge rammer

samt at styrke elevdemokratiet ved at give eleverne mulighed for medbestemmelse. Ideen med Projekt Skolesport var desuden at uddanne og tilknytte junioridrætsledere til de enkelte projekter. Junioridrætsledere er elever fra skolernes 8.-10. klasser, som gennem uddannelsen opnåede kompetencer til, i et samarbejde med ildsjælene, at stå for idrætsaktiviteterne i skolesportstilbuddene. Junioridrætslederne fungerede som hjælpere og som positive rollemodeller.

2. At udvikle brobygning mellem skole og idrætsforening

Hensigten med projektet var at udvikle en platform for samarbejdsrelationer mellem skoler og foreninger. Idrætsforeningerne havde mulighed for at præsentere deres idrætter i skoleregion og herved bane vejen for nye medlemskaber, og idrætslærerne havde mulighed for at hente ny inspiration til deres undervisning.

3. At skabe fast forankrede idrætstilbud efter skoletid

Det tredje overordnede mål med Projekt Skolesport var, at kommunerne, der indgik i projektet, skulle videreføre projekterne og finansiere dem fuldt ud efter projektperiodens ophør. For at optimere muligheden for, at projekterne efter projektperiodens ophør blev videreført i fast forankrede tilbud, bidrog kommunerne økonomisk til projekterne lige fra begyndelsen.

2.1.4 Indhold

I alt 14 kommuner var involveret i Projekt Skolesport, og derfor kan det være svært at give et billede af et typisk projekt. Første år varierede projekterne med aktivitetsperioder på et interval mellem 15-44 uger med 30-34 uger, som det hyppigst forekommende. Langt størstedelen af skolesportsprojekterne var både første og andet år udformet, så de fandt sted én gang om ugen. Skolesportsprojekterne blev i projektets første år udbudt fra 1-4 timer om ugen med 1,5-2 timer om ugen, som det hyppigst forekommende (69 %). I projektets andet år blev skolesport tilbudt fra 1-6 timer om ugen igen med 1,5-2 timer om ugen, som det hyppigst forekommende (76 %). En opsummering af resultaterne fra projektets første og andet år viser, at et typisk skolesportsprojekt havde en aktivitetsperiode på ca. 32 uger, fandt sted en gang om ugen og varede i 2 timer.

Ifølge evalueringen af Projekt Skolesport blev de enkelte projekter i vid udstrækning tilpasset den enkelte skoles behov. Samlet set har elever fra 0.-9. klasse deltaget i skolesport. Antallet af deltagende elever varierede meget fra projekt til projekt. Nogle steder var der kun 5-10 elever i projektet, andre steder var der over 100.

2.1.5 Partnerskaber og organisering

Dansk Skoleidræt og Danmarks Idræts-Forbund var politisk og administrativt ansvarlige for projektet, som i projektperioden blev gennemført på 52 skoler fordelt på 14 kommuner.

Ansvar var fordelt således, at Dansk Skoleidræt og Danmarks Idræts-Forbund var politisk ansvarlige og ansvarlige for at hjælpe med at få projekterne forankret. Derudover stillede de relevante kurser og uddannelse til rådighed samt sikrede, at projektet blev synliggjort gennem nyhedsbreve, pressearbejde mm.

Kommunerne var ansvarlige for at udvikle en model for skolesport, som var tilpasset de lokale forhold. Derudover stillede de nødvendige økonomiske og arbejdsmæssige ressourcer til rådighed. En kommunalt udpeget tovholder fungerede som forbindelsesled mellem projektskolerne, samt til Danmarks Idræts-Forbund og Dansk Skoleidræt. Desuden var tovholderen ansvarlig for at etablere samarbejde og netværk mellem skoler og idrætsforeninger.

Såkaldte "ildsjæle" stod for den daglige koordinering på skolerne (planlægning af aktiviteter, lokaler, koordinering med instruktører og junioridrætsledere samt formidling og kontakt til elever), og de lokale idrætsforeninger/klubber stillede frivillige ressourcer til rådighed samt deltog med instruktion og forslag til aktiviteter.

Projekt Skolesport var organiseret omkring en model, hvor interesseorganisationer, kommuner, skoler samt det frivillige foreningsliv skulle indgå partnerskaber. Ud over at disse aktører skulle finde en model for samarbejde, var der også på forhånd lagt op til at inddrage andre resourcepersoner i projektet såsom sundhedsplejersker, pædagoger fra SFO/fritidshjem og forældre, alt efter hvad der kunne lade sig gøre lokalt. Ligeledes var intentionen at uddanne og inddrage junioridrætslederne.

2.1.6 Rekruttering

Det kan på baggrund af både kvantitative og kvalitative undersøgelser fastslås, at der gennem projektperioden blev gjort en stor indsats på skolerne for at rekruttere elever til Projekt Skolesport, herunder særligt de idrætsusikre og foreningsløse elever. Skolerne anvendte mange forskellige rekrutteringsformer og inddrog mange steder andre resourcepersoner såsom sundhedsplejersker og pædagoger i arbejdet. På alle skoler blev der benyttet mere end én form for formidling af Projekt Skolesport til eleverne og deres forældre. Tabel 1 viser et samlet overblik over, hvilke former for formidling skolerne tog i anvendelse i projektets andet år.

Tabel 1: En oversigt over skolernes måder at formidle information på

Kommunikationsform	Antal skoler	%
Orientering i klasserne	36	85,7
Sendt en skrivelse til hjemmet	34	81
Udarbejdet en informationsfolder	20	47,6
Har brugt folder fra projektet, og printet egen oplysning på	17	40,5
Information i skoleblad	16	38,1
Orientering ved forældremøde	13	31
Orientering ved fællessamling på skolen	13	31
Information på skolens hjemmeside	11	26,2
Personlig henvendelse	9	21,4
Opslag/plakater	9	21,4

En stor del af skolerne valgte at inddrage øvrige ressourcepersoner i skolesportsprojektet. Af tabel 2 fremgår det hvilke ressourcepersoner, der var involveret i Projekt Skolesport.

Tabel 2: En oversigt over ressourcepersoner, der var involveret i Skolesport:

Ressourcepersoner	Antal foreninger	%
Pædagoger	21	50
Sundhedsplejerske	13	31
Sundhedstjenesten	6	14,3
Forældre	4	9,5
Andre	4	9,5

Anm.: I kategorien "andre" er en morgenfrue, der har været med til skolesport 2-3 gange på en skole, en leder af et værested (hans rolle har været at udpege de idrætsusikre børn), elever fra 8. kl., der har undervist i dans samt nogle af skolens øvrige lærere på en skole.

Et af delmålene med skolesportsprojektet var at få inddraget de foreningsløse og idrætsusikre elevers forældre i projektet. Det blev opfattet som et vigtigt tiltag, da man forventede, at forældreinddragelse ville sikre en mere kontinuerlig og vedvarende elevdeltagelse. Det viste sig imidlertid ikke at være en let opgave at inddrage elevernes forældre.

2.1.7 Kvaliteten i idrættstilbuddene

Et af formålene med projektet var at udvikle nogle tilbud om idræt efter skoletid, som var rettet mod målgruppens behov. Evalueringen af projektet havde derfor også fokus på hvilke pædagogiske værktøjer, der skulle anvendes, for at de foreningsløse og idrætsusikre elever blev tilgodeset og fastholdt i skolesport. Dette afsnit omhandler nogle af de erfaringer, der blev gjort for at motivere og fastholde målgruppen.

2.1.7.1 Idrætslæreren som ildsjæl

Ildsjælen, der drev projektet lokalt, var i lidt over 90 % af skolesportsprojekterne idrætslærer på skolen. Det var afgørende, at ildsjælen i Projekt Skolesport i var idrætslærer på skolen, da de via den obligatoriske idrætsundervisning havde kendskab og direkte kontakt til de idrætsusikre elever, som de derved kunne få til at komme. Desuden havde idrætslæreren de fornødne pædagogiske virkemidler til at håndtere denne gruppe børn.

2.1.7.2 Junioridrætsledere

Inddragelse af junioridrætsledere som hjælpere var alle steder en succes. En kvantitativ undersøgelse viste, at inddragelsen af junioridrætslederne havde en positiv effekt på fastholdelsen af de idrætsusikre og foreningsløse elever. De fungerede som positive rollemodeller og var med til at skabe øget tryk, ikke kun i selve skolesportstilbuddet, men også på skolen generelt. Det havde nemlig stor og positiv betydning, at de mindre elever kendte nogle af de store elever på skolen. Inddragelse af junioridrætsledere viste sig imidlertid ikke kun at være en gevinst for de elever, der deltog i skolesportstilbuddet, men i høj grad også for junioridrætslederne selv. Gennem uddannelsen til junioridrætsledere erhvervede de unge sig nye kompetencer, og dét at få overdraget ansvar for de mindre elever viste sig meget positivt og givende. Resultaterne fra de kvalitative undersøgelser viste desuden, at lærerne var glade for at have junioridrætslederne med, ikke kun som ekstra hænder, men også fordi de havde en anderledes tilgang til de deltagende elever.

2.1.7.3 Levende demokrati

Elevmedbestemmelse var et centralt aspekt ved Projekt Skolesport og blev brugt i langt de fleste skolesportsprojekter. Eleverne havde i projektets første år mulighed for hel eller delvist medbestemmelse i knap 85 % af projekterne og andet år i 79 % af projekterne. Eleverne i flere skolesportsprojekter var således inddraget i drøftelser om form og indhold og havde mulighed for at være med til at planlægge hvilke aktiviteter, der skulle indgå i projektet. I nogle skolesportsprojekter havde eleverne desuden mulighed for „fri leg“. Evalueringen af Projekt Skolesport peger på, at graden af medbestemmelse bør tilpasses elevgruppen. I flere af de projekter, hvor der var en overvægt af idrætsusikre og foreningsløse elever, var forsøget med at introducere

medbestemmelsen ikke umiddelbart en god ide, da denne elevgruppe havde svært ved at administrere selv at skulle have medindflydelse på aktiviteterne. Det skabte således mere forvirring end gavn. Modsat ser det ud til, at medbestemmelse virker motiverende og fastholdende på de elever, der i forvejen er foreningsaktive.

2.1.7.4 Tidsrum

Projekt Skolesport var et tilbud lige efter skoletid. Fordelen herved var, at det udfyldte et tomrum, hvor der ikke var andre idrætsaktiviteter, og at det ikke stillede krav om transport til forældrene.

2.1.8 Resultater/effekter

Det må konkluderes, at Projekt Skolesport var en succes. 92 % af projekterne blev gennemført i projektperioden, kun fire projekter ud af 52 stoppede. 62 % af de afsluttede skolesportsprojekter er desuden blevet videreført efter projektperiodens ophør.

Projektet havde succes med at indfange den primære målgruppe, de idrætsusikre og foreningsløse elever. Udformningen af idræts tilbuddet viste sig egnet til at varetage målgruppens behov, både i forhold til familiernes velvillighed overfor selve projektet, tidspunktet i umiddelbart forlængelse af skoletid og aktiviteterne udformning.

At benytte idrætslærere på skolerne til at drive projekterne lokalt var forbundet med flere fordele. Gennem den daglige kontakt med eleverne havde lærerne et indgående kendskab til eleverne og deres familier og kunne derfor give et kvalificeret bud på hvilke elever, der havde særligt gavn af tilbuddet. Lærerne blev opfattet som kendte og havde en autoritet, der bevirkede, at forældre, der normalt er skeptiske overfor de aktiviteter, der foregår i foreningslivet, havde en langt større åbenhed overfor skolesportstilbuddet. Det havde ikke mindst betydning for familier af anden etnisk herkomst, da de ofte er langt mere fortrolige med skolen end idrætsforeningerne. Derfor deltog både drenge og piger fra familier af anden etnisk herkomst i flere projekter.

Det forhold, at Projekt Skolesport var et gratis tilbud, havde desuden den fordel, at der ikke var en økonomisk barriere for elevernes deltagelse. At skolesport lå lige efter skoletid var ligeledes en fordel, da det dermed udfyldte et tomrum, hvor der ikke foregik andre idrætsaktiviteter. Desuden var det nemt for eleverne at gå til skolesport, fordi det ikke stillede krav om deltagelse af forældre. Netop det forhold var vigtigt, da mange elever i målgruppen har en familiebaggrund, der forhindrer, at forældrene har tid og overskud til at transportere barnet til en idrætsaktivitet. Det lykkedes således også kun at sluse ca. en tredjedel af de foreningsløse og idrætsusikre elever ud i en idrætsforening gennem projektperioden.

Inddragelsen af junioridrætsledere som hjælpetrænere har vist sig at være en god idé - særligt i forhold til de idrætsusikre og foreningsløse elever. De projekter, der benyttede sig af junioridrætslederne, havde en frafaldsprocent, der var markant lavere end i de projekter, hvor junioridrætsledere ikke var en del af projektet. Desuden fik junioridrætslederne også selv noget ud af arbejdet, bl.a. i form af en styrket selvtillid.

De fleste skolesportsprojekter formåede at skabe et samarbejde mellem skole og foreningsliv. Det første år havde 81 % af skolerne et samarbejde med foreninger, og det andet år var tallet steget til 83 %. I disse skolesportsprojekter var samarbejdet de fleste steder velfungerende. Samarbejdet var dog meget personafhængigt og baseret på personlige kontakter. Nogle steder var det nemt at etablere et samarbejde, fordi ildsjælene i flere projekter selv var foreningsaktive, eller fordi nogle kommuner på forhånd havde et godt og etableret samarbejde med flere af de lokale foreninger i kommunen. Andre steder havde man ikke fra skolens eller kommunens side på forhånd et samarbejde med foreningslivet, og her viste det sig vanskeligere at etablere, og få steder lykkedes det slet ikke.

De skolesportsprojekter, som ikke etablerede samarbejde med idrætsforeninger, var nogle steder alligevel en succes. Andre steder stoppede projekterne. Men netop det dårlige eller manglende foreningssamarbejde var i flere projekter årsagen til, at tilbuddet om skolesport ikke blev ført videre efter projektperiodens ophør.

På baggrund af erfaringerne fra evalueringen, må det konkluderes, at Projekt Skolesport skal tilpasses de lokale forhold, hvis det skal have en fremtidig udbredelse i andre kommuner.

2.2 SOFIA – Slagelses Opsøgende Fritids- og Idrætsaktiviteter

Kulturministeriet tildelte SOFIA 1,5 millioner kroner. Slagelse Kommune bidrog med 420.000 kroner.

2.2.1 Visioner og udvikling af dimensioner

Projektet har især haft fokus på Kulturministeriets:

- 2. vision ("Børn og unge i bevægelse" skaber samarbejde mellem SFO'er og de andre fritidstilbud om etableringen af nye idrætslige tilbud, der fokuserer på overgangen fra SFO til andre pasningstilbud)
- 3. vision ("Børn og unge i bevægelse" giver en ny indgang til idrætten, som sigter på at tiltrække idrætsusikre børn)
- 5. vision ("Børn og unge i bevægelse" opstår i spændingsfeltet mellem forening, forældre, fritidsklub, skole og SFO samt andre relevante aktører. Nye samarbejds- og organisationsformer samt nye rekrutteringsformer er nøgleordene).

2.2.2 Målgruppe

Målgruppen var børn og unge i Slagelse Kommune med speciel fokus på eleverne i 4.-10. klasse.

2.2.3 Mål

SOFIA formulerer sine mål således:

- At skabe et idræts- og aktivitetstilbud til alle børn og unge i Slagelse Kommune med særlig vægt på de idrætssvage børn
- At skabe aktiviteter i målgruppens nærmiljø
- At udvikle nye bevægelses- og idrættstilbud, som børn og unge kan benytte udenfor normal skoletid
- At igangsætte anderledes tiltag indenfor de bestående skolemæssige, idrætslige og bevægelsesmæssige rammer
- At styrke samarbejdet mellem de organiserede idrætsforeninger og kommunale institutioner med henblik på at lette adgangen for børn og unge til bevægelsesaktiviteter og idræt i forlængelse af den normale skoletid
- At lægge vægt på aktiviteter, der gennemføres i et tæt samspil med deltagerne
- At udvikle og implementere nye læringsmetoder for de idrætslige og pædagogiske fagfolk
- At støtte idrætsforeningerne og motivere dem til at have aktivitetstilbud til de børn og unge, der normalt har svært ved at begå sig i foreningslivet
- At bygge bro mellem skole og idræt
- At motivere børn og unge til at være mere fysiske og herigennem øge deres interesse for at dyrke idræt regelmæssigt
- At holdningsbearbejde med henblik på at øge sundheden og livskvaliteten hos børn og unge
- At styrke og berige nærområdet og udnytte dette som en ressource gennem et aktivt samspil mellem borgere, organisationer og institutioner

2.2.4 Indhold

Der blev etableret tre SOFIA-klubber, en klub i hvert af kommunens skoledistrikter. SOFIA-klubberne havde åbent fire dage om ugen fra klokken 13 til 17, hvor SOFIA-medlemmerne kunne komme og dyrke idræt. SOFIA arrangerede desuden besøg i de eksisterende idrætsforeninger, hvor SOFIA-medlemmerne indgik i foreningens respektive træning. Ved disse besøg stod SOFIA for buskørslen, hvilket muliggjorde deltagelse af mange børn. Ud over foreningsbesøgene arrangerede SOFIA flere større events fx besøg i "Skateboard-laden", "Svømmedisco" og "Åben Hal".

2.2.5 Partnerskaber og organisering

SOFIA blev oprettet i foråret 2004 som et samarbejde mellem Kulturforvaltningen og Slagelses Fritidsklubber efter tildeling af puljemidlerne fra Kulturministeriet.

Første trin i etableringen foregik i Slagelse Vestby, hvor der allerede eksisterede et samarbejde mellem den lokale fodboldklub B73 og Fritidsklubben Marievang. Herfra udsprang også den konkrete ide til samarbejdsformen. Der blev etableret en SOFIA-klub i hvert af Slagelse Kommunes skoledistrikter. Disse var bygget op omkring fritidsklubberne, der allerede var etableret i hvert skoledistrikt. Der blev i nødvendigt omfang ansat medarbejdere i hver fritidsklub. Opgaverne var dels at opsøge skole/SFO for at sætte anderledes bevægelsesaktiviteter i gang, dels at tage kontakt til bestående idrætsklubber og andre foreninger med henblik på at arrangere fælles eftermiddagsaktiviteter i samarbejde med disse. For at sikre at projektet kunne fortsætte efter projektperioden, blev der nedsat en politisk følgegruppe. Gruppen bestod af byrådspolitikere samt Kulturforvaltningen med repræsentanter fra skoleområdet, børn- og ungeområdet og fritidsområdet. Det lykkedes på trods af den politiske følgegruppe ikke at videreføre projektet efter projektperiodens ophør.

Projektet var et af de få projekter, der, inden det gik i gang, opstillede et fælles værdigrundlag. Følgende blev formuleret som en del af SOFIA's værdigrundlag:

- Give børnene kontakt, nærvær, omsorg og anerkendelse
- Skabe et anerkendende miljø, voksne og børn imellem
- Være opmærksomme på det enkelte barn og helheden
- Bidrage til at udvikle netværk og kammeratskaber
- Motivere børnene til at deltage i bevægelseslege, idrætsaktiviteter i idrætsklubberne samt alternative idrætter/idrætsstilbud
- Motivere og støtte foreningerne til at have tilbud til de unge, der normalt har svært ved at begå sig i idrætslivet
- Øge sundheden og livskvaliteten hos børn og unge ved at give dem en bevidst holdning til en sund levevis
- Udvikle lokale aktiviteter i SOFIA-klubberne og styrke det lokale netværk
- Fastholde børnene i SOFIA ved at inddrage pædagogiske principper, som ansvar, medindflydelse og medinddragelse

Tabel 3 illustrerer den interessentanalyse, SOFIA fik lavet i forbindelse med evalueringen af projektet. Som det kan ses af analysen, var der mange aktører med forskellig baggrunde, værdier og interesser i projektet, fx profilering og positionering af egen person eller organisation. Interessentanalysen er et godt eksempel på, hvordan man, inden projektet går i gang, kan synliggøre de mange interessenter, der har aktier i projektet.

Tabel 3: Interessentanalyse

Interessent	Hvad ønsker interessenten	Hvad kan interessenten bidrage med	Hvordan påvirkes projektet Positivt / negativt
Kulturministeriet	Sundere børn. Flere børn og unge foreningerne. Stemmer.	Økonomiske midler 1.5 mio	Formelle krav til udformning, evaluering og sammensætning af aktører
Lokal politisk følgegruppe	Etablering som fast kommunalt tilbud	Vidensressourcer Accept af projektet i idræts- og kulturpolitiske kredse	<i>Positivt:</i> politisk legitimitet Åbner døre på tværs af forvaltninger. <i>Negativt:</i> hæmmer det eksperimentelle. Fokuserer på resultat
Styregruppe: Flg. 7 felter:			
Kulturforvaltning	At projektet opfylder formalia i forhold til projektansøgning.	Egne økonomiske midler. Kendskab til arbejdsgange og kommandoveje i kommunen.	<i>Positivt:</i> legitimitet. Kan koordinere med andre tiltag i kommuneregion. <i>Negativt:</i> fokuserer på formalia i forhold til den politiske legitimitet.
SSP området	At profilere SSP området. At bruge projektet som platform for det forebyggende SSP arbejde.	Viden om ungdomskultur. Egne økonomiske midler.	<i>Positivt:</i> kan bearbejde holdninger og formidle viden. <i>Negativt:</i> systemkonform tilgang til opgaven.
Ungdomsskolen	Profilering i en tid, hvor søgningen er for nedadgående. Mere aktivitet i ungdomsskolen.	Kendskab til den ældre del af målgruppen. PR i forhold til denne gruppe. Administration.	<i>Positivt:</i> giver legitimitet i forhold til delmålgruppe. <i>Negativt:</i> opfatter projektet som fødekæde til egne aktiviteter. Passiv ageren.

Fritidsklubber	Interessant og udfordrende arbejde. Positionering af klubberne til fremtiden.	Viden om børn og unge. Arbejdsglæde. Ressourcer. Administration.	<i>Positivt:</i> stor "entusiasme-bonus" / synergi. <i>Negativt:</i> forskellig indsats i forhold til ressourcer, indstilling og vilje ml. Klubberne.
Folkeskoler	At få nye aktiviteter ind i skolens undervisning	Faglig viden om skoleområdet. Kollegialt netværk.	<i>Positivt:</i> legitimitet på delområde <i>Negativt:</i> ufleksibelt system. Manglende tværoorganisatorisk forståelse.
Foreninger	Nye medlemmer. Anderledes aktiviteter. Fokus på eget interessefelt Økonomisk gevinst	Viden om området. Netværk.	<i>Positivt:</i> entusiasme. Legitimitet på delområde Virkelighedsnær praksis. <i>Negativt:</i> manglende tid.
Projektkoordinator	Indflydelse på projektet Synliggørelse Indtægt til eget firma	Faglig viden Overblik Markedsføring	<i>Positivt:</i> Professionalitet <i>Negativt:</i> Mistro fra andre p.g.a. forretningsmæssig tilknytning Manglende selvindsigt ved inhabilitet

Ledelsen af projektet var fra starten lagt i den samlede styregruppe. Styregruppen bestod af repræsentanter fra diverse fritidsklubber, skoler/SFO'er, ungdomsklubber samt fra kommunen. Der var udpeget en tovholder, som havde ansvaret for den daglige drift og stod for koordinering af indsatsen. Der blev desuden ansat idrætspædagoger i hver af de tre SOFIA-klubber. De enkelte klubber stod selv for ansættelserne.

2.2.6 Rekruttering

I rekrutteringen af elever satsede projektet på den direkte kontakt. Således præsenterede idrætspædagogerne SOFIA i idrætstimerne og i frikvartererne på byens skoler. I projektevalueringen konkluderes det, at den personlige kontakt mellem idrætspædagogerne og børnene var årsagen til den stigende medlemstilgang. På samme måde var kontakten til skolelederne direkte og personlig, hvilket også her medførte stor opbakning til projektet.

Undervejs i projektet blev det klart, at den letteste og bedste måde at få information ud til de unge på var via sms, både fordi det er en kommunikationsform, de unge kender og er trygge ved, men også fordi at man her kunne imødekomme de unges impulsive natur og gøre opmærksom på de forskellige aktiviteter og events samme dag, som de foregik.

SOFIA lavede desuden en juniorlederuddannelse for 12 ældre elever, der skulle hjælpe og støtte idrætspædagogerne samtidig med, at de fungerede som rollemodeller for SOFIA's yngre deltagere. Over halvdelen af de unge, der fuldførte uddannelsen, blev efterfølgende rekrutteret af de forskellige idrætsforeninger i lokalområdet.

2.2.7 Kvaliteten i idrætsstilbuddene

I SOFIA ønskede man også at tiltrække de idrætsusikre børn og tilrettelagde derfor idrætsstilbuddene, så denne målgruppe blev tilgodeset og fastholdt. Dette afsnit giver et indblik i, hvilke virkemidler man brugte for at motivere og fastholde målgruppen.

2.2.7.1 Alternative aktiviteter

Et af SOFIA's væsentligste mål var at igangsætte anderledes tiltag. I starten af projektet blev der derfor nedsat en arbejdsgruppe for at udarbejde et koncept for klubben, hvor hovedvægten var på de anderledes aktiviteter. Der blev bl.a. arrangeret svømmedisco, besøg i en skaterhal, "Åben hal" og besøg i de organiserede idrætsforeninger med specielle idrætter som fx amerikansk fodbold, vandpolo, vægtløftning, in-line-løb og basketball. Desuden blev der i SOFIA-klubben arrangeret alternative bevægelseslege, og kendte idrætsgrene blev præsenteret på en anderledes måde.

2.2.7.2 Levende demokrati

Målet om at gennemføre aktiviteterne i et tæt samspil med børnene blev bl.a. opfyldt ved månedlige medlemsmøder, hvor børnene kunne komme med ønsker, kritik m.m. Disse ønsker blev derefter omsat til aktiviteter i de efterfølgende månedsplaner. Det fremgår ikke af SOFIA's evalueringsrapport, hvilke fordele og ulemper, der var forbundet med denne konstruktion.

2.2.8 Resultater/effekter

Selvom projektet havde stor fokus på at opstille et fælles værdigrundlag, inden det gik i gang, opstod der alligevel gnidninger undervejs. Det, at flere forskellige kulturer skulle mødes og arbejde sammen, viste sig at være en svær udfordring.

Det viste sig også, at samarbejdet mellem kommune, forening og skole kan være svært. Samarbejdet mellem SOFIA og skolerne og SOFIA og foreningerne bliver beskrevet som

velfungerende. Men SOFIA's rolle som direkte brobygger mellem skolerne og idrætsforeningerne lykkedes ikke.

Den direkte kontakt til skolerne, herunder eleverne og skolelederne, var en central del af SOFIA's rekrutteringsstrategi. Projektmedarbejderne gjorde meget ud af at opsøge elever og skoleledere på de enkelte skoler, hvilket både resulterede i en stor medlemstilgang blandt eleverne samt opbakning fra ledelsen.

Brugen af de ældre elever som juniorledere viste sig at være en stor hjælp for idrætspædagogerne og en gevinst for foreningerne, der kunne rekruttere flere af dem som trænere. Det fremgår dog ikke af SOFIA's evalueringsrapport, hvilken betydning de havde for fastholdelsen af børnene, herunder de idrætsusikre.

I projektevalueringen fremgår det, at SOFIA har været en succes blandt børn, forældre, foreninger og i de lokale medier. Projektet har nydt stor politisk bevågenhed, og havde kommunesammenlægningen ikke sat en stopper for mere langsigtede politiske og økonomiske planer, er det projektgruppens overbevisning, at det var blevet til et permanent kommunalt tilbud. En vigtig brik i den politiske bevågenhed var den politiske følgegruppe.

2.3 "Hvad så mester?"

Kulturministeriet tildelte "Hvad så mester?" 275.000 kroner. Herning Kommune bidrog med 150.000 kroner.

2.3.1 Visioner og udvikling af dimensioner

Projektet har især haft fokus på Kulturministeriets:

- 3. vision ("Børn og unge i bevægelse" giver en ny indgang til idrætten, som sigter på at tiltrække idrætsusikre børn)
- 4. vision ("Børn og unge i bevægelse" er et attraktivt og nemt tilgængeligt tilbud til de børn, som ikke har tilknytning til institutioner eller pasningsordninger efter 3. klasse)

2.3.2 Målgruppe

Målgruppen for projektet var elever i 5. - 9. klasse på en skole i Herning.

2.3.3 Mål

Målet med "Hvad så mester?" formuleres således i projektbeskrivelsen:

- At lave et karrusel-tilbud, der introducerer deltagerne til foreningslivets mange tilbud, men samtidig fastholder dem i aktiviteten, såfremt de gennem projektet ikke kommer ud i en forening.

2.3.4 Indhold

Projektets karrusel-model gik ud på, at de unge deltog i hver aktivitet i ca. en måned, hvorefter de skiftede til en ny aktivitet. Gennem projektet skulle deltagerne "stige i graderne", så de fik meget konkrete beviser på deres fremgang. Alle startede på bronze-niveau og kunne hver tredje måned stige til hhv. sølv- og guld-niveau gennem aktiv og tilfredsstillende deltagelse. Endelig skulle deltagerne kåres til "mestre" og derved have papir på, at de havde klaret sig godt inden for sport og fritid og dermed var klar til at komme ud i en forening. Når en aktivitet var overstået/gennemført, blev der arrangeret en oplevelsestur. Det kunne f.eks. være en håndboldkamp efter en måneds aktiviteter med håndbold. Projektet varede i 2 x 9 måneder, hvor der blev trænet 1-2 timer to gange om ugen.

"Sundhed" var omdrejningspunkt for hele projektet. Fx. blev der kun serveret sund kost på oplevelsesturene og til træning. Derudover var projektet en del af en stor sundhedsdag, som blev afholdt på Holtbjerg². Eleverne, der indgik i projektet, blev desuden testet, så de selv fik et indtryk af deres sundhedstilstand. Endelig har projektet også fokuseret på selvorganiseret motion og konkret vist eleverne hvilke aktiviteter, de selv kunne dyrke i deres fritid.

2.3.5 Partnerskaber og organisering

I den oprindelige projektbeskrivelse var der lagt op til en særlig styregruppe for projektet, men den blev imidlertid overflødig, da næsten alle i forvejen sad i styregruppen for byfornyelsesprojektet Holtbjerg, som "Hvad så mester?" var en del af.

Projektet var et karrusel-projekt med deltagelse af mange foreninger, og der blev skabt mange nye samarbejder med lokale foreninger. I nogle tilfælde blev det til et samarbejde i den måned, som træningen varede, men andre gange kom der et egentligt partnerskab ud af det, eller en helt ny aktivitet kom i gang. Udover samarbejdet med foreningerne, blev Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI) også inddraget - både i forbindelse med rådgivning og netværk, men især fordi de finansierede en ungløderuddannelse til mange af de deltagere, der gennemførte projektet.

Der var ansat en projektleder og to instruktører i projektet. Instruktørerne, der helt bevidst repræsenterede hvert køn, var de gennemgående personer, der fulgte eleverne på tværs af de forskellige sportsgrene.

² Holtbjerg er et område i Herning by, hvor Herning Kommune er initiativtager til et byfornyelsesprojekt sammen med en lang række samarbejdspartnere på tværs af de kommunale forvaltninger.

2.3.6 Rekruttering

Der blev arbejdet med rekruttering på flere planer – både i forhold til idrætsforeninger, elever, og instruktører.

Via kommunale og personlige netværk blev der rekrutteret foreninger, der ville stille trænere til rådighed i en måned. Nogle foreninger så det som en glimrende mulighed for at gøre reklame for deres forening, mens andre havde meget svært ved at stille ressourcer til rådighed. Hvis det var en sportsgren, som børnene meget gerne ville prøve, blev der givet et økonomisk bidrag til foreningen svarende til det anvendte timetal i projektet ganget med DGI's takster for instruktører.

For at rekruttere børn, blev der lavet en event. Desuden fik de involverede elever udleveret "profilidrætsstøj", og de reklamerede dermed for projektet, når de havde det på i skole. Da projektet skulle køre for anden gang, var det børnene selv, der sørgede for, at andre potentielle deltagere fik kendskab til tilbuddet.

Da projektet nærmede sig sin afslutning, blev der etableret to hjælpetrænerkurser for henholdsvis drenge og piger. Pige kurset blev afviklet med succes, og efterfølgende var det muligt for flere lokale idrætsforeninger at rekruttere unge hjælpetrænere blandt kursisterne. Ved projektets afslutning var drengekurset endnu ikke afviklet.

I projektet var der afsat penge til aflønning af instruktører. I evalueringen gives der udtryk for, at det aldrig havde været muligt at rekruttere så stabile og dygtige instruktører, hvis der ikke havde været mulighed for aflønning.

2.3.7 Kvaliteten i idræstilbuddene

"Hvad så mester?" blev ikke formidlet som et tilbud, der udelukkende henvendte sig til de børn, der ikke var aktive i en idrætsforening, men ikke desto mindre skete det automatisk, at det var de børn, der dukkede op. Børn, der var vant til at komme i idrætsforeninger, droppede ud af projektet, da de ønskede fremgang og udvikling inden for de forskellige sportsgrene. Derfor blev disse børn henvist til eksisterende tilbud. Projektet udviklede sig således til et tilbud, der primært henvendte sig til de børn, der ikke var foreningsaktive. Dette afsnit giver et indblik i, hvilke virkemidler man brugte for at motivere og fastholde denne målgruppe.

2.3.7.1 Alternative aktiviteter

I projektet var der et stort behov for at tilbyde alternative fritidsaktiviteter, hvor der var andre spilleregler end dem, der havde gjort, at børnene tidligere havde holdt sig fra foreningslivet. Fx blev der tilbudt aktiviteter som klatring, friluftsliv og produktion af actionfilm. Med disse alternative udfordringer blev der rykket ved børnenes grænser, og det medførte, at de fik mere selvtilid.

2.3.7.2 Levende demokrati

Levende demokrati fungerede ikke kun ved, at der blev lyttet til børnenes ønsker, det blev også brugt som et udgangspunkt for en dialog med børnene om, hvordan demokratiet fungerer. Netop i forhold til at forberede børnene på at gå ind i foreningslivet, så man det således også som en anledning til at lære børnene, at man ikke altid kan få det, som man ønsker det.

2.3.7.3 To faste trænere

De to faste instruktører var vigtige elementer i fastholdelsen af de idrætsusikre børn. Børnene blev udfordret med mange forskellige idrætsgrene i karrusel-modellen, men de faste instruktører skabte den fornødne tryghed, så de idrætsusikre børn turde kaste sig ud i de nye udfordringer.

2.3.8 Resultater/effekter

Projektevalueringen peger på, at de to gennemgående instruktører har været den største årsag til projektets succes. Det gav børnene tryghed, at det var de samme instruktører hver gang, selvom idrætsgrenene skiftede fra måned til måned.

Desuden var det positivt, at det lykkedes at lave et fritidstilbud, der involverede børn helt fra 5. til 9. klasse. Det er sjældent, at de aldersgrupper ser hinanden på skolen, men de store var glade for at være "de store", og de mindre var glade for at være sammen med "de store".

Projektet udviklede sig i en retning, hvor de idrætsusikre børn fik et stort udbytte, mens de idrætsvante børn valgte projektet fra. Projektet havde stor succes med at give især de "stille" piger mod på mere idræt.

Det var ikke muligt at vurdere præcist, hvor mange børn og unge, der blev aktiveret som følge af "Hvad så mester?". De børn, det lykkedes at fastholde i projektet, blev dog så glade for projektet, at det var svært at sluse dem ud i det almindelige foreningsliv. Mange af disse børn startede efterfølgende i projektet "Juniorconsulenter", der er et nyt og større projekt direkte affødt af "Hvad så mester?".

Projektet bidrog endvidere til, at mange lokale foreninger efterfølgende kunne rekruttere unge hjælpetrænere. De unge hjælpetrænere havde før forløbet ikke den nødvendige selvtillid til at gennemføre hjælpetræneruddannelsen eller varetage trænergerningen.

3. Gode råd og anbefalinger

Der er udarbejdet 18 råd og anbefalinger med afsæt i Kulturministeriets ønske om udvikling af de tidligere beskrevne dimensioner. Baggrunden for anbefalingerne er alle 24 projekter og ikke blot de tre projekter, der tidligere er beskrevet. Nogle udsagn er taget direkte fra en af de 24 projektevalueringer – andre er sammenskrevet af udsagn, der lå tæt op af hinanden fra forskellige evalueringer. Anbefalingerne gives inden for emnerne "partnerskaber og organisering", "kvaliteten i idrættstilbuddene" og "rekruttering". De kan bruges som en huskeliste eller guidelines i arbejdet med børn og bevægelse og samarbejdet mellem institution, kommune og forening.

3.1 Gode råd og anbefalinger i forhold til partnerskaber og organisering

Stort set alle projekter nævner samarbejdet mellem foreningerne og det offentlige system (skoler, SFO'er og kommuner) som et partnerskab med et stort potentiale. Alene det, at pædagogerne i institutionerne og instruktørerne i foreningerne lærer hinanden at kende, kan have mange positive effekter. Dog er partnerskabet ofte en vanskelig og skrøbelig konstruktion, der indeholder mange udfordringer. Årsagen til, at samarbejdet bliver en udfordring, er multifaktorel.

- **Find det rigtige tidspunkt**

En ofte nævnt barriere for et frugtbart samarbejde er tidspunktet på dagen. Det er vigtigt, at møder og aktiviteter planlægges på tidspunkter, hvor de enkelte parter har mulighed for at deltage. Dette kan være vanskeligt, da mange frivillige foreninger først "åbner", når institutionerne begynder at lukke.

- **Find de rigtige personer**

Forankringsmulighederne for samarbejdet ligger ofte hos få personer både i kommunerne, institutionerne og foreningerne. Partnerskaberne er derfor ofte meget personafhængige. Det betyder, at udviklingen fra et uforpligtende samarbejde omkring få enkeltstående aktiviteter til et formaliseret samarbejde kun sker, når de "rigtige" personer er til stede. Ellers er resultatet i flere projekter stilstand og fralæggelse af ansvar.

- **Afstem ambitionsniveauet med ressourcerne**

Ofte nævnes manglende ressourcer i form af tid, antal pædagoger, antal instruktører og adgang til faciliteter som en begrænsende faktor for udviklingen af et produktivt partnerskab. Især i de frivillige foreninger er den ekstra arbejdsbyrde med et projekt problematisk. I mange foreninger er der ganske enkelt ikke overskud og tid til udvikling. Det er altså afgørende for projektets succes, at der afsættes ressourcer i form af tid, personale og faciliteter i et omfang, der passer med projektets ambitionsniveau.

- **Find en koordinator**

Adskillige projekter har haft problemer med, at forskellige interessenter har arbejdet hver for sig, uden indsatsen er blevet ordentligt koordineret. I flere projekter taber de frivillige kræfter

luften undervejs, hvis der mangler støtte i form af en ansat koordinator. Det er vigtigt, at den koordinerende funktion er meget klart uddelegeret.

- **Afstem forventninger og værdigrundlag, inden projektet starter**

Mange projekter oplever problemer undervejs, når projektets interessenter trækker i forskellige retninger og har forskellige dagsordner med projektet. Foreningerne og institutionerne har to forskellige kulturer, og det er vigtigt, at de to faggrupper får forståelse for hinanden.

- **Tænk implementering af projektet ind fra starten**

Det er vigtigt, at projektet kan implementeres efter den første prøveperiode er overstået. Denne implementering skal tænkes ind i projektets design fra starten.

- **Find en økonomi- og budgetansvarlig**

Det anbefales, at budget- og økonomiansvar fastlægges inden projekts startfase. Der bør ansættes/udpeges en projektleder med ledelseskompetence.

- **Lav en interessentanalyse**

Det er anbefalelsesværdigt at lave en interessentanalyse af alle interessenter i projektet. Hvem er interessant i projektet, og hvad er de enkeltes interessenters dagsorden/mål, kompetencer og ressourcer?

- **Afsæt midler til evaluering og lav en plan for evaluering, inden projektet starter**

Det er vigtigt, at evalueringen bliver planlagt, inden projektet går i gang, og at der er midler til at evaluere projektet.

Med udgangspunkt i de ovenstående anbefalinger bør den plan, der arbejdes ud fra som et minimum indeholde:

1. En interessentanalyse
2. En definition af projektledelesens ansvarsopgaver
3. En beskrivelse af økonomi og budgetansvar
4. Ansvars- og kompetenceafklaringer
5. Forventningsafstemning
6. Afstemning af ambitionsniveau og ressourcer
7. En plan for hvordan projektet skal implementeres efter projektperioden
8. En plan for hvordan projektet skal evalueres

De mange projekter har haft mange forskellige måder at løse udfordringerne i de tværgående initiativer på, og det giver stof til eftertanke og læring. Arbejdet med at afstemme forventninger, lave interessentanalysen, nedskrive strategien og planlægge evalueringen er tidskrævende og kan virke hæmmende for energien til at komme i gang "ude i virkeligheden". Nogle projekter er drevet

af en ildsjæl, der sætter projektet hurtigt i gang og skaber mange aktiviteter til stor glæde for de involverede børn. Og netop ildsjælen viser sig i mange projekter at være den afgørende faktor for, at projektet bliver en succes. Dog kan ildsjælen ikke gøre det alene. I projekter, hvor ildsjælen ikke får forankret projektet i et samarbejde og får afstemt forventninger med projektets øvrige interessenter, er levetiden kort, og det bliver svært at køre projektet videre, efter projektmidlerne ophører.

3.2 Gode råd og anbefalinger i forhold til kvaliteten i idrætsstilbuddene

Det har vist sig, at idrætsusikre og idrætssikre børn har forskellige ønsker til, hvordan idrætsstilbuddene skal foregå. I nogle af de projekter, hvor aktiviteterne var planlagt efter de idrætsusikre børn, faldt de idrætssikre fra, og omvendt. Det er derfor vigtigt, at målgruppen fra start bliver klart defineret, og at idrætsstilbuddet/aktiviteterne målrettes til den pågældende målgruppe.

- **Planlæg efter målgruppen**

Mange projekter nævner vigtigheden af at tilpasse tilbuddene/projekterne til målgruppen. Det kan således være en fordel at invitere målgruppen med som deltagere i planlægningsfasen, så behovene bliver tydelige. Det er derfor også vigtigt, at projekterne i denne rapport ikke kopieres, men ses som inspiration til nye projekter, der passer ind i en anden kontekst. Generelt tyder det dog på, at aktiviteter af mere alternativ art fænger de idrætsusikre.

- **Afstem elevmedbestemmelsen med målgruppen**

Mange projekter har arbejdet med elevmedbestemmelse og i mange tilfælde med succes. I flere af de projekter, hvor der har været en overvægt af idrætsusikre og foreningsløse elever, har det dog vist sig ikke umiddelbart at være en god ide. En af vanskelighederne med medbestemmelse er, at flere af eleverne fra den primære målgruppe har svært ved at administrere det selv at skulle have medindflydelse på aktiviteterne. Således har initiativet her skabt mere forvirring end gavn. Det tyder på, at det er de elever, som allerede er foreningsaktive og idrætssikre, der nyder stor glæde af muligheden for medbestemmelse, mens det er tvivlsomt, om muligheden for medbestemmelse har nogen positiv effekt på de foreningsløse og idrætsusikre elever.

- **Brug ældre elever som rollemodeller**

I adskillige projekter er skolens ældre elever brugt som hjælpetrænere. Ens for alle disse projekter er, at ordningen med de ældre elever vurderes til at have en stor værdi og fremhæves som noget af det mest positive ved projekterne. I nogle projekter, hvor der ikke er brugt hjælpetrænere, men hvor aktiviteterne har båret præg af, at mange forskellige klassetrin har deltaget, er dette nævnt som noget positivt.

- **Brug de rigtige og nok instruktører**

Idrætsusikre børn kræver i en del tilfælde mere instruktion for, at en aktivitet opleves som

sjov/velfungerende. Det er således vigtigt, at der er personale nok til at hjælpe børnene, og at dette personale er udstyret med tålmodighed og pædagogiske evner til at håndtere målgruppen. Det er ligeledes vigtigt, at instruktørerne er stabile i deres fremmøde, så børnene ikke møder for mange forskellige instruktører. Løn til instruktører kan derfor være en vigtig faktor.

- **Del udstyr**

Mange projekter har haft succes med at etablere en trailer, grejbank, udstyrstaske eller anden form deling af udstyr.

3.3 Gode råd og anbefalinger i forhold til rekruttering

Som noget nyt har det i mange af projekterne været skolelærere, der har været drivkraften. Det nævnes som noget positivt, da lærerne har et indgående kendskab til eleverne og deres familier og dermed har et kendskab til, hvilke elever der kan have gavn af tilbuddet. Lærerne nyder desuden godt af forældrenes tillid og kan bedre få de forældre, der er skeptiske overfor projektet eller idræt generelt, i tale.

- **Opsøg de rigtige elever med personlige henvendelser**

Mange projekter nævner den personlige henvendelse som den bedste måde at rekruttere de idrætsusikre børn på. Den personlige henvendelse sikrer, at man får fat i de rigtige børn, og det giver flere deltagere end ved en skriftlig indbydelse. Lærerne har ofte været den opsøgende kraft.

- **Lær at sms'e**

Det er vigtigt, at kommunikationsformen tiltaler målgruppen. Mobiltelefonen er et godt sted at starte, da det sikrer en hurtig og effektiv kommunikation med børnene. Mobiltelefonen kan bruges til mange former for informationer såsom indbydelse, påmindelser, afbud mm.

- **Rekrutter forældre**

Idrætsusikre børn kommer ofte fra hjem, hvor der ikke er forældreopbakning til det at dyrke idræt. Børnene kan derfor ofte ikke blive transporteret til og fra sport, ligesom det kan være svært for dem at få forældrene til at betale kontingent mm. Det er derfor vigtigt at have forældrene med i en dialog, så børnene oplever støtte hjemmefra.

- **Lav en event**

Flere projekter blev skudt i gang med en event såsom en koncert, et stand-up-arrangement el.lign. Det viste sig at være en hensigtsmæssig rekrutteringsform i forhold til de børn, der ellers kan være svære at trække op ad sofaen.

3.4 anbefalinger til Kulturministeriet

Evalueringsrapporterne fra de 24 projekter er af meget varierende kvalitet. Det anbefales derfor, at der udarbejdes en evalueringsskabelon, som kommende projekter kan læne sig op af, så man sikrer, at alle grundlæggende elementer tages med i overvejelserne, før projektet skydes i gang.

4. Artikler

Denne sidste del af rapporten indeholder to artikler, der sætter fokus på anbefalingerne i rapporten. Artiklerne indskrives i den journalistiske genre og er skrevet i et lettilgængeligt sprog. Artiklerne henvender sig til læseren, der ønsker et hurtigt overblik.

Inaktive børn vil gerne dyrke idræt

Overvægtige og motorisk svage børn holder sig væk fra idrætsforeningerne, men de gider godt dyrke motion. Giv dem de rigtige tilbud, og du vil se dem få sved på panden. Sådan lyder konklusionen på en ny rapport.

De sætter helst ikke fødderne i en idrætshal efter skoletid. De er typisk overvægtige, motorisk svage eller kommer fra et hjem med manglende idrætskultur. Alligevel er det muligt at få de idrætsusikre og foreningsløse børn til at dyrke motion. Det viser en ny rapport fra Skoleidrættens Udviklingscenter, der har opsamlet resultaterne fra Kulturministeriets pulje "Børn og unge i bevægelse". Puljen blev oprettet i 2003 og støttede 24 projekter med i alt 24 millioner kroner. Baggrunden var, at de aktive børn og unge dyrkede stadig mere idræt, imens de inaktive børn blev stadig mere inaktive og vanskeligere at få fat i gennem de gængse foreningsaktiviteter. Projekterne skulle derfor udvikle nye idrætstilbud, hvor den organiserede idræt samarbejdede med kommunale myndigheder og skole- og institutionsverdenen.

På skolen lige efter skoletid

Projekterne blev udformet meget forskelligt, men foregik alle i skolens nærmiljø lige efter skoletid. Det betød, at børnene kunne gå direkte fra skolen/SFO'en til fritidstilbuddet uden at skulle hjem først.

- De fik dermed ikke mulighed for at sætte sig hjem foran computeren, som kan være svær at forlade igen. Men det var ikke mindst en fordel, fordi denne gruppe børn ofte kommer fra hjem med manglende forældreopbakning til idrætstilbuddene, og her var børnene ikke afhængige af at skulle transporteres frem og tilbage af mor og far, siger Jesper von Seelen, der er medlem af den arbejdsgruppe, der står bag rapporten.

Oftentimes var det lærere fra skolerne, der drev projekterne. Det viste sig at være en rigtig god idé, da lærerne har et indgående kendskab til eleverne og deres familier og dermed har kendskab til, hvilke elever, der kunne have gavn af tilbuddet. Desuden kunne lærerne få de forældre i tale, som var skeptiske overfor projektet eller idræt generelt. Det viste sig bl.a. at være en gevinst i forhold til elever med anden etisk baggrund, da deres forældre ofte har mere tillid til skolen end til idrætsforeningerne, som ikke er en naturlig del af deres kultur.

Planlæg efter målgruppen

For at få de idrætsusikre elever til at deltage i de nye fritidstilbud var der behov for at lave aktiviteter uden de spilleregler og faktorer, der tidligere havde holdt børnene fra foreningslivet. For at udvikle de rigtige tilbud arbejdede flere projekter således med elevmedbestemmelse. Det blev eksempelvis opfyldt ved månedlige medlemsmøder, hvor børnene kunne komme med ønsker og kritik. Ønskerne blev derefter omsat til aktiviteter i de efterfølgende månedsplaner. I flere af

projekterne viste det sig dog ikke umiddelbart at være en god ide. En af vanskelighederne med elevmedbestemmelsen var, at flere af eleverne fra målgruppen havde svært ved at administrere det selv at have medindflydelse på aktiviteterne. Initiativet skabte således mere forvirring end gavn. Det lykkedes dog at finde frem til en opskrift på, hvad der fangede målgruppen; Mere varierede, legeprægede og alternative aktiviteter som f.eks. klatring, friluftsliv, svømmedisco og besøg i en skaterhal.

- Det gode ved at gøre det på denne måde er, at de idrætsusikre elever ikke så nemt skiller sig ud fra de idrætssikre. Alle er fælles om at skulle prøve noget nyt, siger Jesper von Seelen fra Skoleidrættens Udviklingscenter.

Tanken med udviklingsprojekterne var dog ikke kun at få børnene til at være mere aktive. Alle projekter foregik i en begrænset periode, hvorfor det også handlede om at give børnene mod på at melde sig ind i idrætsforeningerne. Lokalområdernes foreninger var derfor en vigtig del af de fleste projekter. Her havde de mulighed for at komme og præsentere deres idræt. Tendensen var, at specielt de alternative idrætsgrene var 'in' hos målgruppen.

Ældre elever som rollemodeller

En anden succes var at uddanne skolens ældre elever som hjælpetrænere. De viste sig ikke kun at være en ekstra hånd i forbindelse med opgaverne, men også positive identifikations- og rollemodeller. I forhold til de voksne havde de store elever en anderledes tilgang til børnene, som de kunne motivere og påvirke på en anden måde end de voksne.

- De bidrog ikke mindst med masser af energi. De synes, at det var sjovt, og det smittede af på yngre elever, siger Jesper von Seelen.

Eleverne var desuden med til at skabe tryghed, ikke kun i selve fritidstilbuddet, men på skolen generelt.

- Det betød meget, at de yngre elever lærte nogle af de ældre at kende. Det gav øget tryghed i skolegården, at de kendte og kunne sige hej til de store. Det betød bl.a. også, at hjælpetrænerne havde en let tilgang til eleverne og derved havde held med at yde et opfølgende stykke arbejde, hvis nogle af dem droppede ud, siger Jesper von Seelen.

Inddragelse af de ældste elever viste sig også at være en gevinst for hjælpetrænerne selv, da de fik mere selvtillid. Flere af dem endte med at blive tilknyttet forskellige lokale idrætsklubber som trænere.

Lav permanente tilbud

Det er ikke gjort op, hvor mange idrætsusikre børn det lykkedes foreningerne at rekruttere, men i det største projekt Skolesport blev omkring en tredjedel foreningsaktive.

- Vi kan konkludere, at det er muligt at motivere de idrætsusikre børn til at dyrke idræt. De vil gerne, så længe tilbuddene er tilrettelagt efter dem. Men nogle af projekterne viste, at børnene blev så

glade for projektet, at de ikke ville ud i de traditionelle idrætsforeninger, som ikke kunne tilbyde dem de samme forhold, siger Jesper von Seelen.

Skolebørnsundersøgelsen 2006 viser, at kun hver femte af de 11-15-årige drenge og lidt mere end hver tiende af pigerne efterlever Sundhedsstyrelsens anbefalinger om at dyrke fysisk aktivitet mindst en time dagligt, og det har konsekvenser som overvægt og al for tidlig udvikling af forskellige livsstilssygdomme.

- Der er brug for at gøre en indsats, og med disse projekter er der kommet gode erfaringer med at gøre de idrætsusikre aktive. Nu gælder det om ikke at lægge dem på hylden men at udvikle dem yderligere og oprette permanente idrætstilbud til denne målgruppe, afslutter Jesper von Seelen fra Skoleidrættens Udviklingscenter.

Potentiale i partnerskaber

Inaktive børn bliver stadig vanskeligere at nå gennem de eksisterende foreningstilbud. Men de kan gøres aktive, hvis institutioner, kommuner og idrætsforeninger samarbejder. Et samarbejde, der dog ikke er helt uproblematisk, konkluderer en ny rapport fra Skoleidrættens Udviklingscenter.

24 netop afsluttede projekter tegner hver især konturerne til en anden måde at organisere idrætten på. Her er der lagt vægt på et samarbejde mellem offentlige institutioner og idrætsforeninger for at få fat i de børn, der ikke selv henvender sig til idrætsforeningerne:

- Lige nu er tendensen, at de aktive børn bliver mere aktive, og de inaktive børn forbliver inaktive. Derfor er vi nødt til at tænke alternativt, når vi skal have fat i de idrætsusikre børn. En helt oplagt måde at gøre det på er at lave idrætstilbud i umiddelbar forlængelse af skoledagen i kendte rammer og med voksne, de kender. Idrætsforeningerne kommer på den anden side med en glæde og entusiasme, som kan inspirere til et aktivt liv i en idrætsforening, siger Jesper von Seelen fra Skoleidrættens Udviklingscenter, der står bag rapporten. Rapporten samler op på Kulturministeriets udviklingspulje "Børn og unge i bevægelse", som blev lanceret i 2003 og gav 24 millioner kroner i støtte til udvikling af idræt efter skoletid.

En skrøbelig konstruktion

Det er altså en effektiv løsning at lade offentlige institutioner og idrætsforeninger samarbejde om at gøre børn og unge mere fysisk aktive. De samarbejdende parter supplerer hinanden godt, fordi de hver især kan bidrage med viden, kontakter og ressourcer, som den anden ikke besidder. Men vidt forskellige kulturer gør også, at det er forbundet med store udfordringer at etablere et frugtbart samarbejde. Det har man erfaret i en stor del af projekterne:

- Stort set alle projekterne nævner samarbejdet mellem foreningerne og det offentlige system som et partnerskab med stort potentiale. Men mange har også oplevet det som en skrøbelig og personafhængig konstruktion. I de projekter, der har været drevet af ildsjæle, der i forvejen har en relation til foreningslivet, har partnerskabet været mest frugtbart. Der hvor det ikke har været tilfældet, har det været noget sværere at etablere et samarbejde, siger Jesper von Seelen. Han peger på, at frivillige og offentlige organisationer som udgangspunkt fungerer meget forskelligt, og det har sat sine spor på flere planer i mange af projekterne.

Koordinator skal sidde ved roret

Adskillige projekter har fx haft problemer med, at forskellige interessenter har arbejdet hårdt hver for sig, uden at indsatsen er blevet ordentligt koordineret. Det er derfor nødvendigt at ansætte en koordinator, der kan sørge for, at de samarbejdende parter arbejder i samme retning. Et middel til at få fælles fodslag kan være at formulere en række fælles værdier:

- Fælles værdier og ansættelsen af en koordinator til at fastholde dem er en rigtig god ide, når partnerskaber mellem offentlige og frivillige organisationer skal etableres. Flere projekter i udviklingspuljen har haft problemer undervejs, fordi projektets interessenter har haft forskellige dagsordener med projektet. Et af projekterne, der egentlig var en succes, oplevede, at det var meget svært at fastholde det fælles værdigrundlag, fordi projektet var organiseret med udgangspunkt i en styregruppe, hvor de forskellige interessenter var repræsenteret. Her havde det bestemt været en fordel, at en uafhængig koordinator havde styret mod målet, siger Jesper von Seelen.

Tilpas efter målgruppen

Forskellen på offentlige og frivillige aktører har også givet udfordringer i forhold til planlægningen af aktiviteter. Flere projekter nævner bl.a. tidspunktet i umiddelbar forlængelse af skoledagen som en barriere for samarbejdet. Det er som udgangspunkt problematisk, at trænerne fra foreningerne enten er på arbejde, når institutionerne skal bruge dem eller er rigeligt beskæftiget med andet foreningsarbejde. Nogle projekter har i denne forbindelse haft gode erfaringer med at afsætte penge i budgettet til aflønning af instruktører. Andre har valgt at lægge aktiviteterne på tidspunkter, hvor træningen i klubberne alligevel foregik og så selv sørget for at transportere børnene ud til foreningerne. Men med sidstnævnte løsning peger Jesper von Seelen på en anden udfordring:

- Mange børn er ikke i idrætsforeninger, fordi de mangler opbakning hjemmefra, og forældrene ikke har overskud til at transportere børnene til og fra fritidsaktiviteter. Når børnene er blevet transporteret i busser i projektperioden, løser det kun problemet, indtil projektet er slut, og så er det en dyr løsning. Derfor er det en model, der er svær at implementere efter projektperiodens ophør, siger han.

Ifølge Jesper von Seelen er et af de vigtigste succeskriterier, at idrætsstilbuddene på flest mulige områder tilpasses målgruppen:

- Det er jo ofte de idrætsusikre børn, der tager imod disse tilbud. Resten er allerede aktive i foreningslivet. Derfor er det nødvendigt at tilpasse idrætsaktiviteten, så børnene kan være med. Det nytter fx ikke at lave et idræts tilbud, hvor målgruppen skal bruge for mange ressourcer på transport, eller et idræts tilbud der er for konkurrencemindet og i sværhedsgrad skyder forbi målgruppen. Det er her samarbejdet mellem idrætslæreren/pædagogen og foreningsinstruktøren spiller en væsentlig rolle, fordi de med hver deres kerneområde kan konstruere et idræts tilbud, der passer til målgruppen, siger Jesper von Seelen.